

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ
У ІНТИМНО-СІМЕЙНІЙ СФЕРІ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Проведене нами теоретико-емпіричне дослідження спрямовувалося на вивчення соціально-психологічної адаптації студентів у зв'язку з інтимно-сімейною самоактуалізацією.

Ми виходили з наступного визначення самоактуалізації особистості в інтимно-сімейній сфері як знаходження свого продовження у партнері, сім'ї; як позитивні, стійкі, особистісно значущі відносини, що є підставою для здійснення своїх життєвих цілей, а також для створення шлюбу і сім'ї.

Юнацький вік є сензитивним періодом розвитку феномену самоактуалізації загалом, а також виступає як період прийняття відповідальних рішень, що визначають усе подальше життя людини: вибір професії і свого місця в житті, вибір сенсу життя, вироблення світогляду і життєвої позиції, вибір супутника життя, створення своєї сім'ї.

Інтимно-сімейні відносини можуть або сприяти, або перешкоджати самореалізації особистості кожного з подружжя (партнерів). Позитивний вибір партнера сприяє особистісному і професійному розвитку особи, успішній та ефективній діяльності, створенню психологічного комфорту, підтримці адекватної самооцінки і самовідношення, швидкому відновленню духовних, психологічних і фізичних ресурсів. Дезорганізація, дисгармонія у відносинах тягне за собою витрату власного потенціалу, погіршення психологічного здоров'я, що призводить до обмеження і припинення відносин.

Виявлення рівня інтимно-сімейної самоактуалізації студентів здійснювалось за показниками, які відповідають її компонентам (когнітивний, мотиваційний, поведінковий): знання студента про майбутні ролі в інтимно-сімейних відносинах, мотиви вступу до інтимно-сімейних відносин та готовність і виконання інтимно-сімейних ролей. Відповідно до сутності досліджуваного явища і показників його вивчення, використовувались шкали їх оцінювання із застосованих у дослідженні стандартизованих методик та визначених у результаті обробки даних опитування.

У результаті використання методик «Рольові очікування і домагання у шлюбі» А.М.Волкової, методики вивчення основних мотивів вступу в шлюб С.І.Голода, тест-карти оцінки готовності до сімейного життя І.Ф.Юнда, спеціально-розробленої анкети отримані результати, які поклалися в основу визначення загального рівня самоактуалізації студентів в інтимно-сімейній сфері. Аналіз отриманих даних показав, що у студентів домінують високий та середній рівні інтимно-сімейної самоактуалізації. При вивченні когнітивного компонента у студентів була виявлена наявність адекватних знань, уявлень, рольових домагань та очікувань щодо себе та партнера у шлюбних стосунках. При вивченні мотиваційного компонента у студентів домінуючими мотивами сімейної діяльності виявлено мотиви вступу до інтимно-сімейних відносин: любов і спільність поглядів та інтересів. Тобто, рівень інтимно-сімейної мотивації студентів високий, що говорить про адекватні мотиви створення сім'ї. При вивченні поведінкового компонента у студентів виявлено достатню підготовленість до сімейного життя, наявність коханої людини та ролі, яку людина виконує у своєму інтимно-сімейному житті.

Для визначення наявності та характеру зв'язку між соціально-психологічною адаптацією та інтимно-сімейною самоактуалізацією особистості

використовувався кореляційний аналіз рангів Спірмена. Дані показують наявність зв'язку між соціально-психологічною адаптацією та інтимно-сімейною самоактуалізацією студентів. Так, виявлено високий рівень зв'язку між досліджуваними явищами, а саме між загальним рівнем соціально-психологічної адаптації та загальним рівнем інтимно-сімейної самоактуалізації. Високий кореляційний зв'язок виявлено між соціально-психологічною адаптацією та мотиваційним компонентом інтимно-сімейної самоактуалізації. Виразний кореляційний зв'язок виявлено й між соціально-психологічною адаптацією студентів та поведінковим й когнітивним компонентами інтимно-сімейної самоактуалізації. Отже, підвищення рівня інтимно-сімейної самоактуалізації сприяє більш успішній соціально-психологічній адаптації студентської молоді.

Таким чином, результати аналізу даних стали підставою для висновку: чим вищий рівень інтимно-сімейної самоактуалізації особистості, тим вищий рівень її соціально-психологічної адаптації, і навпаки.

*Науковий керівник: Хохліна О.П.,
д-р психол. наук, професор*

